

Jeg gider ikke bruge Linux fordi bla bla <tilsæt violin>

Jeg synes det er hul-i-hovedet at Linux skrivebordet som eller alternativ til Windows og MAC, ikke er mere kendt og anvendt i Danmark. Hvordan kan det være? Der er jo masser af fordele ved at bruge det?

- Det kan ofte forlænge livet på en brugt PC
- Det er gratis
- Der er gratis apps til næsten alle formål, f.eks. office platform
- Det er uden virus problemer
- Det er så simpelt enhver kan finde ud af det
- Det ser fantastisk godt ud

I mine mange år som Linux skrivebord-bruger har jeg mødt mange forklaringer på hvorfor mine venner og kolleger ikke anvender Linux som jeg.

Her kan du læse et udvalg af de mere eller mindre dårlige undskyldninger og mine typiske kommentarer. Bemærk: Når jeg skriver 'Linux' mener jeg de mest kendte Linux distributioner såsom Debian, Ubuntu, Mint, OpenSuse, Manjaro og Fedora. Dem der er nybegynder venlige. Der er f.eks. ngen grund til at starte med 150 km i timen med expert distributioner som NixOS, Arch eller Gentoo, med mindre du ligefrem er datalogi studerende eller ingeniør.

Jeg vil hellere have en MAC

Måske har du misset den nye krise-trend, der går ud på at genbruge de ting du har og ikke købe nyt, hvis du kan undgå det?

Din pengepung og jordens ressourcer har ikke brug for at du køber en ny se-mig-MAC. Prøv og se, om du ikke kan trylle din gamle PC om til en wannabe-MAC, og få street-credit hos dine venner for det i stedet. Og så er der tilmed til en del flere penge tilbage, når du skal på Cafe besøg.

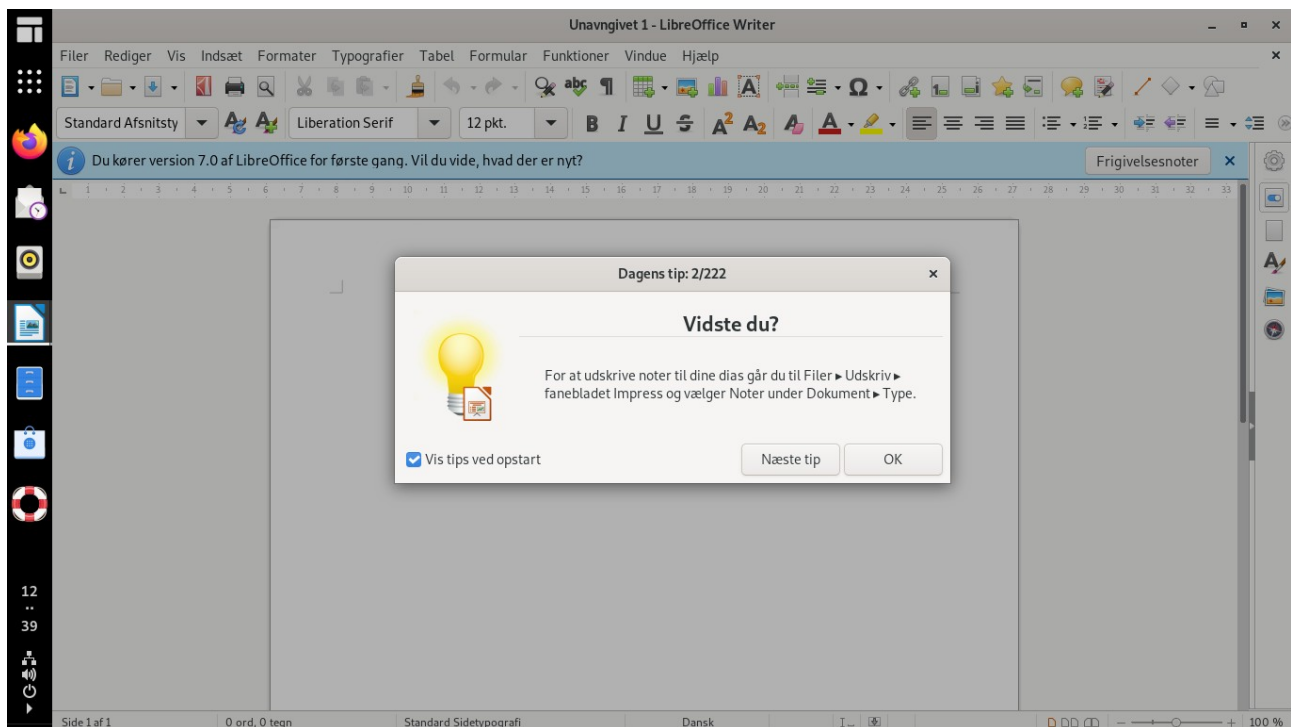

Illustration 1: Debian Linux. Gnome skrivebord med 'Dash to Panel' udvidelsen fra extensions.gnome.org. Ubuntu style, lodret dock

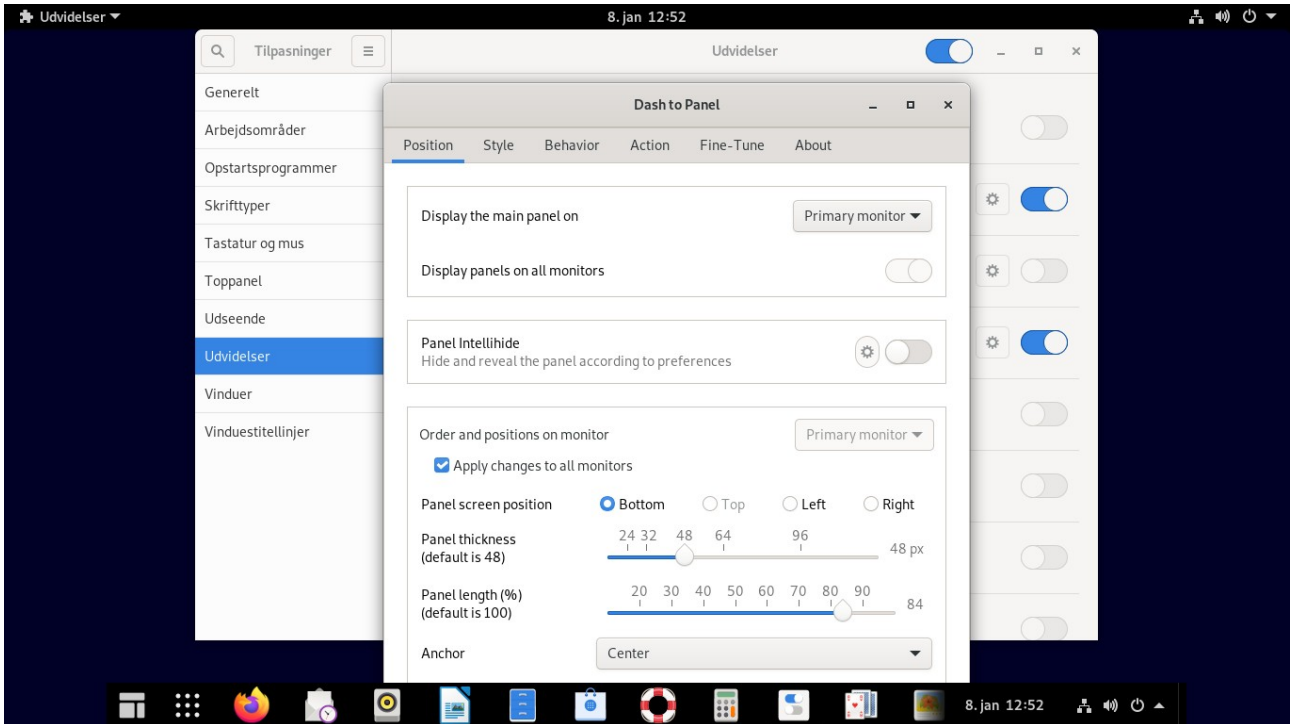

Illustration 2: Samme Debian Linux. Gnome skrivebord med 'Dash to Panel' udvidelsen fra extensions.gnome.org, nu justeret til vandret Mac style dock

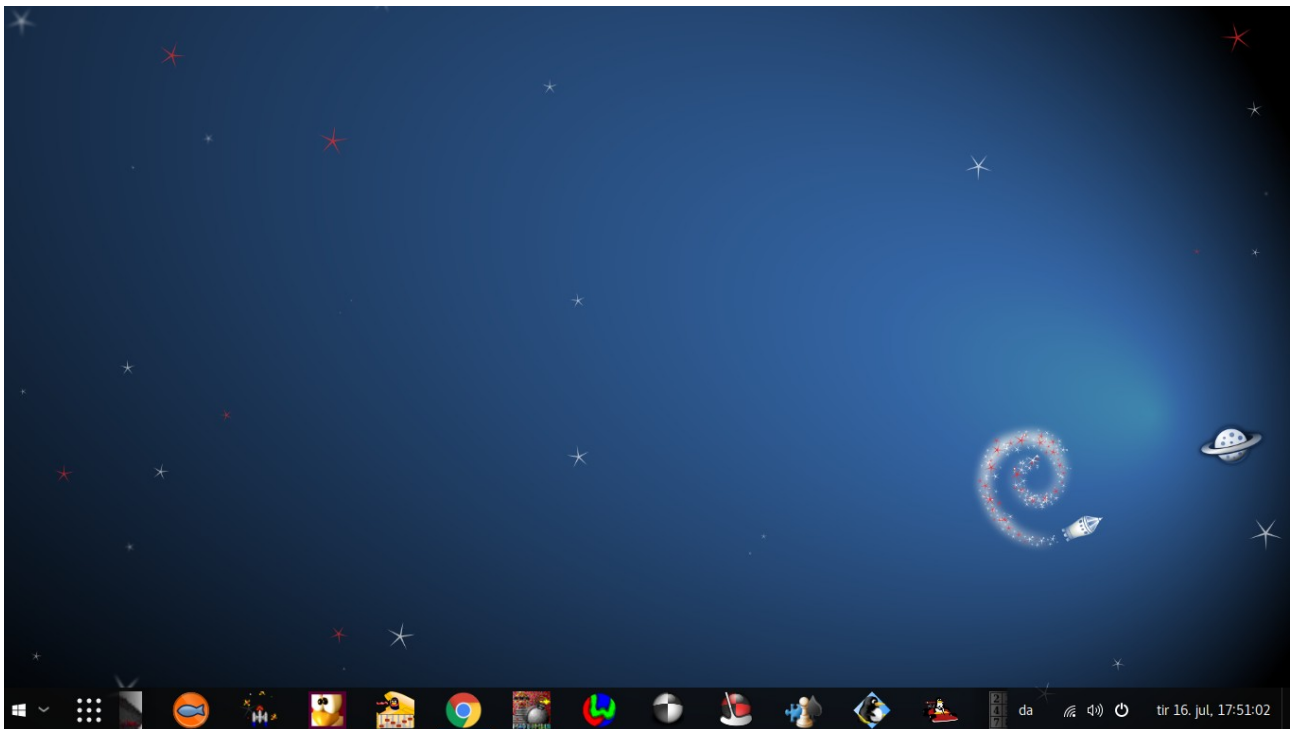

Illustration 3: Nu justeret til Windows 10 tema og proppet med gratis spil

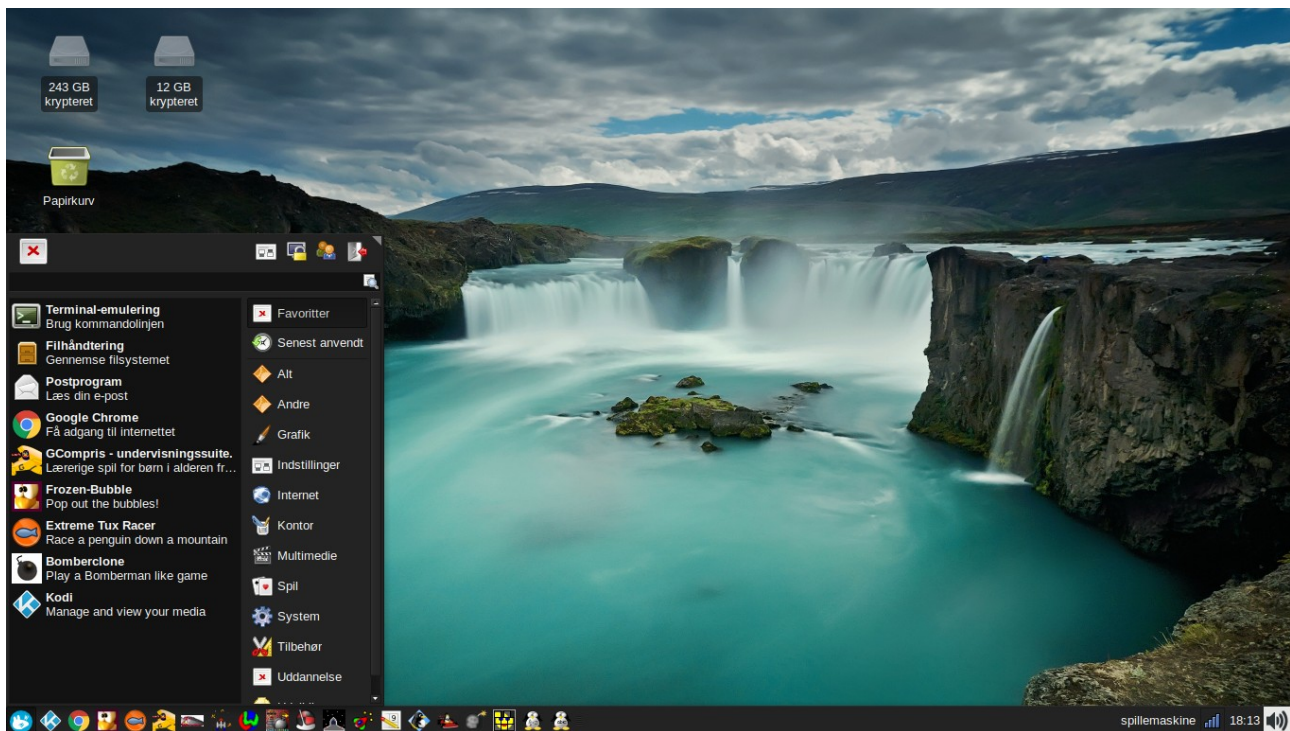

Illustration 4: Linux (XFCE), en meget simpel, hurtig og stabil skrivebord med whisker start menu

Min PC kommer med Windows og det er godt nok

Hvad er 'godt nok'? Du kan jo kun komme på nettet, hvis du har virusbeskyttelsen i orden. Får du jævnligt holdt PC'en opdateret med virusbeskyttelse?

Når du starter din PC op, er der så vinduer der hele tiden popper op med info om, at du skal have købt en licens til dine programmer? Stjæles fokus fra musen, når du tror computeren er færdig med at starte op? Hvor meget software fulgte der med? Har du været nødt til at købe Office pakken? PhotoShop? McAfee? Norton Antivirus? I Linux følger næsten alt software med gratis - og der er nul virusproblemer.

Mange af dem der installerer Linux bruger sjældent deres gamle Windows installation, med mindre de skal bruge et af de programmer, der kun kan køres på Windows.

Linux er for besværligt

Er det noget du har erfaret? Hvornår? Det er en sejlivet myte. De sidste mange versioner af Linux er designet ud fra formålet at være det nemmeste, man kan tilbyde nybegyndere. Man behøver som ny Linux bruger ikke mere for-kendskab til systemet end MAC- eller Windows brugere behøver.

Det som måske med rette opfattes besværligt er, at Linux adskiller sig fra MAC og Windows ved, at man typisk selv installerer Linux. De andre operativsystemer kommer med computeren. Man tager altså selv ansvaret for at installere Linux. Det tager under en time at installere Linux ved siden af Windows på harddisken og det er ikke noget der kræver raket-videnskab.

Man kommer aldrig ud over vanens magt, dog. Derfor synes Mac at være nemt for erfarne Mac brugere, Windows nemt for Windows brugere og Linux er klart nemmere efter en måneds tid eller to.

Linux er noget med en kommandoprompt med en masse bogstaver og det orker jeg ikke

Kommando prompten – også kaldt terminalen - er slet ikke nødvendig, men selv nybegyndere begynder ofte at holde af den, når de har set mulighederne i den. Det er f.eks. langt hurtigere at installere programmer med terminalen end med Software centeret.

Men jeg er ikke nogen IT haj

Det var i gamle dage Linux var for IT hajer. Nu er det alle mennesker der bruger det. Børn, voksne, mænd, damer og LGBT+. Tag et kig på spørgsmålene/indlæggene fra brugerne på Ubuntudanmark.dk. Du skal slet ikke være IT haj! Og det er meget få spørgsmål, som ikke bliver taget alvorligt. Du vil finde ud af at Linux også kan være et fællesskab, og du bliver nok hurtigt en Linux haj!

Jamen, Linux er nørdet

Du kan stadig nå at finde den uddøende race af ægte Linux/UNIX nørder. De befinder i visse webside-reservater, hvor de fortæller hinanden, hvor fedt det er at køre gamle windowmanagere og vanskeligt tilgængelige Linux/UNIX-distributioner, hvor alt skal køres op fra bunden i en terminal. Som nybegynder bør man holde sig væk fra andre Linux-distributioner end dem der profilerer sig på, at de er nemme for nybegyndere. Ellers vil man hurtigt føle sig på udebane og man er tilbage i Humac butikken. Men bør man så skifte Linux distributionen ud til en mere ekspertagtig distribution, når man bliver erfaren Linux bruger? Nej, man kan sagtens være en Linux haj og stadig få det samme ud af en af de begyndervenlige! Alle Linux distributioner kan tilfredsstillende både eksperter og nybegynderne.

Man kan ikke få dansk support til Linux, hvor går man hen?

Det korte svar er 'Ingen steder'. Du bliver som udgangspunkt selvhjulpen i Linux. Men det gør dig altså hverken til nørd eller ekspert!

Det lyder umiddelbart lidt barskt, men at lære Linux PC håndtering er at blive selvstændig computerbruger og det kan i dag sammenlignes med det at lære at binde sko.

Du skal vende dig til at google - brug gerne engelske betegnelser for at forøge chancen for 'hits' – og derudover anvende brugerfora som ubuntudanmark.dk og forums.debian.net. Der findes masser af gratis Linux bøger og guides på nettet.

Hvis du insisterer på at få personlig hjælp, kan du dog efterhånden godt købe dig til det.

Jeg plejer at have min søn til at hjælpe mig – min søn kender ikke Linux...

Det er sjældent en erfaren Windows eller MAC bruger ikke uden videre kan betjene Linux.

Hvis du er vant til ikke selv at tage ansvar for din computer, så er det problem nummer 1. Men du kan jo bruge lejligheden til at gøre op med denne afhængighed.

Jeg gider ikke sætte mig ind i mere end nødvendigt

Mon man skal sætte sig ind i mere for at køre Linux end for at køre MAC eller Windows? Hvis man kan finde ud af at bruge MAC eller Windows, så kan man garanteret også finde ud af Linux – UDEN væsentlig bistand. Nogle hævder, at hvis man er HELT blank og ikke har prøvet Windows eller MAC, så er Linux det bedste sted at starte.

Men inden du 'sælger' det til svigermor sammen med en gammel PC, så installér det lige for svigermor og prøv det af selv først, ikke?

Linux er ikke officielt understøttet på min PC

PC'er er som regel bygget og testet til Windows eller MAC. Man kan være heldig og finde sin PC på diverse lister over officielt Linux-understøttede PC'er. Men faktisk er den hyppigste måde at konstatere om Linux virker på en PC, at starte den direkte op fra en Linux-liveCD eller -liveUSB nøgle. Ja, det er muligt at prøve Linux på ens PC uden at installere det først! Og langt de fleste PC'er kan køre Linux.

Sidste gang jeg prøvede (eller en jeg kendte prøvede) fik jeg sort skærm

Hvis man har en maskine der giver eller har givet problemer med Linux kan det selvfølgelig være blevet rettet. Men det er også meget muligt, der skal nogle 'tricks' til. Her kan man f.eks. spørge om nogen kender til problemet på ubuntudanmark.dk. Når det er sagt, er det altid det bedste man kan gøre, først at købe maskinen til at køre Linux på efter man (eller forretningen) har konstateret den virker med en Linux liveCD eller liveUSB. Spørg forretningen inden du afprøver Pcen.

Der er altid noget galt med Linux

Linux fås i mange forskellige modenheds grader. Som med andre nye ting – f.eks. nye mobiltelefoner eller nye udgaver af Windows og MAC – så er de personer der er 'firstmovers', dem der er de bedste testere og dem som ind-rapporterer flest fejl.

Hvis du altid tager den seneste Linux release og er med helt fra dag 1 den bliver sendt ud, så er du selvsagt en af dem der kan synge med på 'der er altid noget galt'. Hvis du derimod ikke vil opleve fejl, så overvej kun at installere LongTimeSupport (LTS) versionerne og installér kun Linux versioner, der over 3 måneder gamle. Så er der udkommet rettelser til de mest graverende fejl og dem får du med under installationen. Hvis du alligevel installerer en firstmover distro, kan du med fordel anvende et filesystem, der gør det muligt i et snuptag at rulle tilbage til tiden inden en fejldeende opdatering.

Det er i Linux muligt at implementere uforanderlighed - på engelsk 'immutable' – et system der kan modstå uønskede opgraderinger.

Jeg kan ikke lide udseendet/grænsefladen

Hvilken skrivebordstype kan du ikke lide?. Et gammelt slogan for Linux er 'Friheden til at vælge'. Det dækker bla. over at der er mange forskellige skrivebords grænseflader til Linux som kan installeres i et snuptag ved et par klik, f.eks. KDE, MATE, Gnome3, XFCE, LXDE, Enlightenment og I3 for bare at nævne nogle.

Du kan sågar få det til at ligne MAC eller Windows, hvis du eller andre insisterer.

Linux er alt for kommercielt anlagt

Det er sandt at Linux er den mest kendte kommercielt anlagte Linux-typer – måske efter RedHat Enterprise Linux. Før Linux var der mange der talte om, hvornår der mon var nogle der ville begynde at markedsføre og tjene penge på skrivebord Linux. Nu er man så sure over de tiltag som Ubuntu, System76 og RedHat Linux laver med kommercielle aftaler med de firmaer som vil være med. Det betyder f.eks. at du kan se laptops og telefoner med pre-installeret Linux.

Hvis du er ideallist og ikke vil have det som Ubuntu Linux tilbyder, er der ikke meget forskel på Debian og Ubuntu. Debian og Fedora, som er de Linux-typer som henholdsvis Ubuntu og RedHat Enterprise bygger videre på, er 100% ikke-kommercielle og er lige så nemme at installere.

Linux releases indeholder for mange fejl

Husk at de fejl der var i sidste udgave ikke nødvendigvis bliver rettet med mindre DU deltager og indrapporterer fejlene på distributionens - eller skrivebord typens - fejlhåndterings side. Linux og dens bestanddele er mere end MAC og Windows afhængig af tilbagemelding fra brugerne.

Linux er grimmere end MAC og Windows 10

Smag og behag er forskellig. Der er nogle der siger det modsatte, når de har kørt Linux og fra tid til anden bruger Windows og MAC. Hvis det du forbinder med Linux er det brune Ubuntu look fra 200x-erne, eller konsol-only mode med 100% terminal, så er det for længst slut. Hvis du ikke finder dig i standard indstillingerne, kan alt nemt konfigureres om uden det kræver en universitetsuddannelse.

Det være sig paneler og panelernes positioner, farver, ikoner, baggrunde, menuer, skrivebordsvalg og masser af visuelle effekter såsom Kuben, Papirsflyet, Scale, Expo og Slingrende vinduer. Hvis du er typen der værdsætter visuelle effekter til dit skrivebord, så kan Linux nok mere end de andre, tilsammen.

You get what you pay for: Gratis skrammel

Dette citat er en gammel travestri som er Linux' og Linuxs akilleshæl blandt folk som mener dyrt-købt sandsynligvis er godt-købt.

Der er masser af eksempler på at dyrt købt software indeholder fejl, som man tilmed skal betale for at få rettet. Dette gælder ikke for Linux, hvor software opdateringer er, og vedbliver at være, gratis.

Jeg kan ikke få de programmer jeg bruger til at køre på Linux

Linux er ikke Windows. Selvom du kan få mange Windows-programmer til at køre fint under Linux med Windows emulatoren 'WINE', så er det langt det bedste at starte Windows op til dette formål. Hvis du insisterer kan du også få Windows til at køre inde i Linux med VirtualBox. Dette kræver dog CPU virtualiserings-support.

Prøv og se om der ikke skulle være et Linux alternativ til dit program, som du kan leve med. Nogle mener man bør vende sig til OpenSource alternativer (f.eks. LibreOffice), når man kan, fordi firmaerne bag de kommercielle applikationer ellers bliver ved med at tjene penge på gamle opfindelser tilsat ganske få nye features.

Har prøvet det - Linux er for langsom på min PC

Linux plejer at være mindst lige så hurtig som Windows og MAC. Men det der nok er sket i dit tilfælde er, at standard indstillingerne i Linux og/eller valget af standard windowmanageren Gnome3, ikke passer til din PC. Prøv en anden, lettere skrivebords-konfiguration, f.eks. XFCE, LXDE eller Mate. Du vil blive chokeret over, hvor meget performance, du kan få ud af din PC.

Der er ingen - eller kun få – spil til Linux

Spil-producenterne laver først og fremmest spil til de operativsystemer som PC'ene udstyres med når de sælges. Men efterhånden ser man også understøttelse af Linux. F.eks. Steam-spil familien.

Men ja, man kan ikke endnu kalde Linux for en populær spil platform.

Det er dog ikke fordi der mangler spil til Linux. Har du prøvet de mere end 500 gratis spil der findes i Linux's softwarecenter?

Når jeg opdaterer Linux går det ofte galt

Opdatering af ALLE PC operativsystemer indebærer en undervurderet risiko for at de features og fejlrettelser der herved downloades til ens PC, ikke virker eller ligefrem ødelægger ens PC opsætning.

For at holde risici på et minimum kan man undlade at opdatere alt andet end de ting, som systemet, af sikkerhedsmæssige årsager, anbefaler.

Man må aldrig afbryde en opdatering, for så har man installeret en utilstrækkelig opdatering, som kan være dødsstødet. Derfor er det vigtigt at have slået strøm (ikke batteri) til samt være sikker på internettet virker.

Sæt eventuelt et fastnet-kabel i hvis muligt. Vælg det rigtige tidspunkt til opdatering. Man opdaterer f.eks. aldrig lige før eksamener eller lige før man skal betale regninger i hjemmebanken.

Er skaden sket, så er en gen-installation mulig og kan faktisk udføres på under en time, og dette uden at dine data forsvinder.

De Linux brugere jeg har mødt på konferencer har ikke inspireret mig

Forståeligt – mange af os på konferencerne er computer nørder! Ville jeg tage min linux-bruger kone med? Nej. Mange Linux konferencer – f.eks. OpenSource Days – har aldrig rigtig været målrettet almindelige mennesker, der bare vil køre Linux på skrivebordpen. Umiddelbart er målgruppen det professionelle linux-server-administrator segment, dernæst hjemme-brugere og tilsidst nybegyndere. Og hovedmålgruppen er allerede erfarne og svære at kommunikere med. De missionerer ikke 'Linux på skrivebordpen' og flere udtaler, at det rager dem en papand, om der kommer flere Linux-skrivebord brugere eller ej.

Nej, der mangler måske en rigtig Linux-skrivebord-bruger konference målrettet normale brugerne.

Jeg er blevet dårligt behandlet efter jeg har klaget over fejl

Det er en klassiker at nye Linux brugere henvender sig på open-source webfora og klager på samme måde, som hvis de klagede over en service de havde betalt for.

Hvis du har fået en æske gratis, men umiddelbar dyr, chokolade i Brugsen og nogle af dem herefter viser sig at være pebernødder, så ville du nok påpege det venligt næste gang du var i Brugsen. Nok ikke klage.

Som nybagt Linuxbruger bør man forstå at klageretten forbeholdes de to grupper af brugere, der enten
1) har støttet udviklingen økonomisk f.eks. ved at købe en support licens og/eller betalt en udvikler for en specifik feature eller

2) selv bidraget med en indsats i projektet der klages over.

Som anonym Linux bruger har du pligt til høfligt at ind-rapportere fejl på distributionens, eller skrivebordets, fejl-hjemmeside. Du bidrager derved konstruktivt til at få en bedre Linux i fremtiden. Men om fejlen bliver rettet kan du ikke nødvendigvis bestemme.
